

Αθήνα 16 Απριλίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Δημιουργία Μουσείου Προσφυγικού Ελληνισμού σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπλασης του Μητροπολιτικού Πάρκου Παύλου Μελά»

Στις 30 Ιουλίου 2013 ο Δήμος Παύλου Μελά, το ΤΕΘΑ, το Γ' Σώμα Στρατού, το Γενικό Επιτελείο Στρατού και η Μητρόπολη Νεαπόλεως Σταυρουπόλεως μέσω των εκπροσώπων τους είχαν καταλήξει στην υπογραφή ενός κειμένου συμφωνίας για την παραχώρηση του χώρου του πρώην στρατοπέδου Παύλου Μελά. Το κείμενο της παραχώρησης εγκρίθηκε από το δημοτικό συμβούλιο με την υπ' αριθ. 528/2013 απόφαση και στη συνέχεια, συνοδευόμενο από αντίστοιχες εισηγήσεις των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, προωθήθηκε προς υιοθέτηση στην Διοικητική Επιτροπή του ΤΕΘΑ (υπ' αριθ. 6/20 82014 πρακτικό ΔΕ ΤΕΘΑ). Κατά το αρχικό αυτό κείμενο παραχωρούνταν κατά χρήση και για 49 χρόνια στο Δήμο Παύλου Μελά 283.940 τ.μ. εκ του πρώην στρατοπέδου. Το ΤΕΘΑ διατηρούσε την ιδιοκτησία 52.360 τ.μ. εντός του στρατοπέδου με σκοπό την πολεοδόμηση και τη διαμόρφωση δομήσιμης επιφάνειας 25.000 τ.μ. ως στρατιωτικές κατοικίες.

Με βάση νεότερη συμφωνία παραχωρήθηκαν κατά χρήση και για 99 χρόνια 332.103,98 τ.μ. εκ του πρώην στρατοπέδου και εις αντάλλαγμα ο Δήμος Παύλου Μελά παραχώρησε στο ΤΕΘΑ την κυριότητα 83 διαμερισμάτων, συνολικού μεικτού εμβαδού 6.340 τ.μ. (καθώς και κάποια παρακολουθήματα αποθηκευτικών και βοηθητικών χώρων των διαμερισμάτων). Οι νέοι αυτοί όροι παραχώρησης θεωρήθηκαν ότι

αποβαίνουν περισσότερο επωφελείς για το δημόσιο συμφέρον, εφόσον δεν αυξήθηκαν οι δομημένες επιφάνειες σε ήδη πυκνοδομημένες περιοχές του Δήμου ενώ αυξήθηκε η επιφάνεια πράσινου χώρου που θα αποδοθεί σε κοινή χρήση.

Το νέο κείμενο της συμφωνίας παραχώρησης εγκρίθηκε από τη Διοικητική Επιτροπή του ΤΕΘΑ με το υπ' αριθ. 5/20 -6 -2017 πρακτικό, καθώς και από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Παύλου Μελά με την υπ' αριθ. 523/2017 απόφασή του. Η διεξαγωγή και ολοκλήρωση της συμφωνίας διέπτετε από το άρθρο 51 του Ν 4465/2017 (Φ'ΕΚ 47/τ Α/04.04.2017), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει από το άρθρο 118 του ν 4488/2017 (Φ'ΕΚ 137/τ Α/ 13.09.2017). Σύμφωνα με τον τελευταίο αυτό νόμο η καταληκτική ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης παραχώρησης ήταν στις 13 Δεκεμβρίου 2017.

Για την αξιοποίηση της παραπάνω έκτασης που παραχωρήθηκε, προς όφελος όχι μόνο της περιοχής αλλά και της ευρύτερης Θεσσαλονίκης κατατέθηκε το 2017 το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπλασης του Μητροπολιτικού Πάρκου Παύλου Μελά, στο οποίο μεταξύ των άλλων υπήρχε η πρόβλεψη για τη δημιουργία Μουσείου Προσφυγικού Ελληνισμού και Μουσείου Εθνικής Αντίστασης. Ειδικότερα σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο στα δύο επιμήκη κτήρια στρατωνισμού (**κτήρια Α2 και Α3**, συνολικού εμβαδού 7.326 τ.μ.), που είναι διατηρητέα ως προς το κέλυφος τους, επιβάλλεται η αποκατάσταση των όψεων και επιτρέπεται η αναδιοργάνωση των εσωτερικών διαρρυθμίσεων, χωρίς περιορισμούς. Στα ισόγεια των δύο κτηρίων προτάθηκε να στεγαστούν το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού και το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης, ως μόνιμες εκθέσεις, αλλά και άλλοι πολύ-λειτουργικοί χώροι συναφείς με την εκπαιδευτική και κοινωνική δραστηριότητα των μουσείων, όπως περιοδικές εκθέσεις, δράσεις πολιτισμού κλπ.. Στους ορόφους των δύο κτισμάτων προτάθηκε να στεγαστούν υπηρεσίες του δήμου. Το μεγάλο διαθέσιμο εμβαδόν των κτηρίων κατά το στρατηγικό σχέδιο *«επιτρέπει την οργάνωση πολύ-χώρων πολιτισμού, η οποία θα εξαρτηθεί από το μέγεθος του ωφέλιμου χώρου που θα καταλάβουν οι μουσειακοί χώροι και όπως αυτό αναδειχθεί από το κτηριολογικό πρόγραμμα και τη μουσειολογική προσέγγιση. Η ανάμειξη πάλι των δύο χρήσεων δηλαδή του δημαρχείου και των μουσείων, θεωρείται συμπληρωματική και αρμονική, με το σκεπτικό, ότι οι όποιες ενδεχόμενες ποιοτικές “συγκρούσεις” θα συντελέσουν στην επιθυμητή κίνηση και ζωντάνια στα κτήρια καθ’ όλη τη διάρκεια της ημέρας, στην επίτευξη του μέγιστου βαθμού ασφάλειας που επιδιώκεται, καθώς και στην εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών. Η εγκατάσταση των χρήσεων θα υποστηριχθεί από την συμμετοχή διαχειριστικών και χρηματοδοτικών σχημάτων φορέων του δημοσίου για την υλοποίηση της αποκατάστασης και επανάχρησης των κτηρίων»*.

Από τα κτήρια το Α2 είναι εκτάσεως περίπου 3.360 τ.μ. και το Α3 εκτάσεως περίπου 3.966 τ.μ.. Από το παραπάνω στρατηγικό σχέδιο της ανάπλασης δινόταν η εντύπωση, ότι στο κτήριο Α2 με μέτωπο επί της οδού Λαγκαδά θα στεγαζόταν το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού και στο κτήριο Α3, το οποίο βρισκόταν κάθετα του κτιρίου Α2, το Μουσείο της Εθνικής Αντίστασης. Ωστόσο και ενώ αυτά προέβλεπε το στρατηγικό σχέδιο της ανάπλασης, στην προγραμματική σύμβαση μεταξύ των Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού, του Δήμου Παύλου Μελά, που είναι ο κύριος του έργου, και του επιχορηγούμενου Φορέα Υλοποίησης ΜΑΘ ΑΑΕ/ΟΤΑ, καθώς και της ΜΟΔ Α.Ε. και της οικείας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, προβλέφθηκε ότι το κτήριο Α2 πλέον προορίζεται για Μουσείο της Εθνικής Αντίστασης και το Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού θα στεγαστεί στο κτήριο Β4, (Βλ. το με αριθ. 5 / 15.12.2020 Πρακτικό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπου η αρμόδια Οικονομική Επιτροπή, ενέκρινε το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης για την υλοποίηση του έργου: "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΡΑΤΩΝΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ (ΠΡΩΗΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ) ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (Β' ΦΑΣΗ)" »

Το κτήριο Β4 όμως, όπως αναφέρεται στο στρατηγικό σχέδιο ανάπλασης, είναι ερείπιο και εκτάσεως μόλις 746 τ.μ., όπου τα 200 τ.μ. εξ αυτών προορίζονται για πωλητήριο. Είναι προφανές, ότι ο υπολειπόμενος χώρος των 546 τ.μ. για την έκθεση αλλά και για τις αποθήκες, τα γραφεία διοίκησης, την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και των βασικών λειτουργιών (w.c., w.c. Αμεα, λεβητοστάσια κ.λ.π) δεν είναι ούτε κατ' ελάχιστον επαρκής για τη στέγαση ενός μουσείου με τόσες πολλές πολιτιστικές αναφορές (Πόντιοι, Μικρασιάτες κ.ά.).

Επισημαίνεται, ότι σύμφωνα πάλι με το στρατηγικό σχέδιο το κτήριο Β4 είχε κριθεί ακατάλληλο λόγω πυρκαγιάς και προοριζόταν για στεγασμένο κηπάριο, που θα προμήθευε με φυτά το σύνολο του πάρκου. Είναι δε σε τέτοια κατάσταση, όπου απαιτείται ποσό 1.342.800 ευρώ για την συνολική αποκατάστασή του, την ίδια στιγμή, που η μελέτη βιωσιμότητας του κτιρίου υπολογίζει τα κέρδη από το πωλητήριο να ανέρχονται σε 21.666 ευρώ ανά έτος. Η αποκατάσταση των κτηρίων Α3 και Β4 εντάσσονται στην Γ' Φάση του στρατηγικού σχεδίου και θα πρέπει να προηγηθεί η ανάπλαση του εξωτερικού χώρου του Πάρκου (Α' Φάση) και η αποκατάσταση του κτηρίου Α2 (Β' Φάση).

Επειδή το ΥΠ.ΠΟ.Α. ως κατεξοχήν φορέας άσκησης πολιτιστικής πολιτικής και προστασίας σε θέματα μνημειακών τόπων και ιστορικής κληρονομιάς, θα πρέπει να μεριμνήσει, ώστε το εξαγγελθέν Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού να στεγαστεί σε

κατάλληλο χώρο, που θα είναι δυνατή η ανάδειξη των εκθεμάτων του και θα εξασφαλίζεται έτσι και η βιωσιμότητά του.

Επειδή το ΥΠ.ΠΟ.Α παρακολουθεί τις εργασίες της προγραμματικής σύμβασης παρέχοντας συνδρομή στους φορείς για την τήρηση των νομικών και τεχνικών προϋποθέσεων και προδιαγραφών και για το σεβασμό της ιστορικότητας κατά την αποκατάσταση του μνημειακού κτηριακού αποθέματος σύμφωνα με τον Ν. 3028/2002.

Επειδή η διαρκής υποβάθμιση του Μουσείου Προσφυγικού Ελληνισμού, πρέπει να σταματήσει, γιατί τα μουσεία ούτως ή άλλως αποτελούν κιβωτούς της μνήμης που πρέπει να διαφυλαχθεί.

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός

- 1. Ποιοι οι λόγοι ανατροπής των αρχικών προβλέψεων του Στρατηγικού Σχεδίου, που την οδήγησαν να στεγάσει το Μουσείο του Προσφυγικού Ελληνισμού σε κτήριο – ερείπιο (B4), το οποίο είναι εντελώς ακατάλληλο και για την αναστύλωσή του θα απαιτηθεί ποσό 1.342.800 ευρώ;**
- 2. Η εμμονή σχετίζεται με την αίσθηση της τοπικής κοινωνίας, ότι γίνονται εσπευσμένες ενέργειες για να τοποθετηθούν τα αρχαιολογικά ευρήματα από το σταθμό του Μετρό της Βενιζέλου στο κτήριο A3 ;**
- 3. Έχει πλήρη γνώση του εύρους του μουσειακού και αρχαιολογικού υλικού, που υπάρχει για τον προσφυγικό ελληνισμό (Πόντιοι, Μικρασιάτες κ.ά.) με χαρακτηριστικό παράδειγμα την τεράστια συλλογή του Ομότιμου Καθηγητή της Νεότερης Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής Κ. Φωτιάδη για τον Πόντο, υλικό που θα τοποθετήσετε σε 546 τ.μ.;**
- 4. Πως προτίθεται να εξασφαλίσει, ότι εντός του παραπάνω κτηρίου B4 θα αναδειχτούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εκθέματα του Προσφυγικού Ελληνισμού;**
- 5. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται σήμερα η ανάπτυξη του Μητροπολιτικού Πάρκου του Παύλου Μελά;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Γιαννούλης Χρήστος

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη - Ελένη

Αθανασίου Αθανάσιος (Νάσος)

Αλεξιάδης Τρύφων

Αμανατίδης Ιωάννης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Αυλωνίτης Αέξανδρος Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Καλαματιανός Διονύσιος – Χαράλαμπος

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κάτσης Μάριος

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Κόκκαλης Βασίλειος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Παππάς Νικόλαος

Πολάκης Παύλος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος (Αλέκος)

Τσίπρας Γεώργιος

Φάμελλος Σωκράτης

Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης (Μίλτος)

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος